

ሻብዓይ መጽሓፍ ምትሓዝ ንብረትን
ምፍጻም ፍርድን
ቀዳማይ ኣርእስቲ ኣብ ኤርትራ
ዝተዋህበ ፍርዲ ምፍጻም
ምዕራፍ 1. - ፍርዲ ዘፈጽሙ ኣብያተ ፍርዲ

ዓንቀጽ 406. - መትከል

ሓደ ፍርዲ፡ ብመሰረት ድንጋጎታት ናይዚ ኣርእስቲ፡ ቦቲ ነቲ ፍርዲ ዝሃበ ቤት ፍርዲ ወይ ድማ ቦቲ ንኸፈጽሞ ዝተሰጋገረሉ ቤት ፍርዲ ኪፍጸም ይከኣል። መራኽብ ናብ ሕጊ ንምቕራብ፡ ንምቕያድን ንምሻጥን ዝምልከት ድንጋጎታት ሕጊ ባሕሪ ብዝኹነ ድንጋገ ናይዚ ኣርእስቲ ኣይትንከፍን።

ዓንቀጽ 407. - ምስግጋር ፍርዲ

- (1) ፍርዲ ዝሃበ ቤት ፍርዲ፡ ናይ ምፍጻም ፍርዲ ምልክታ ምስ ቀረበሉ፡ ብተበግሶኡ ወይ ብኣመልካትነት ብፍርዲ ብዓል መሰል፡ ኣብዞም ዚሰዕቡ ሹነታት፡ እቲ ፍርዲ ንኺፍጸም ብቐጥታ ናብ ካልእ ቤት ፍርዲ ኪልእኮ ይኸእል፤
 - (ሀ) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ኣብ ውሽጢ ከባብያዊ ኸለ-ስልጣን ናይቲ ኻልእ ቤት ፍርዲ ዚነብር፡ ንግድ ዘካይድ ወይ ብውልቁ ንረብሓ ዝሰርሕ ምስ ዚኸውን፡
 - (ለ) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ኣብ ውሽጢ ከባብያዊ ኸለ-ስልጣን ናይቲ ኻልእ ቤት ፍርዲ ነቲ ፍርዲ ኪሸፍን ዝኸእል እኹል ንብረት ምስ ዚህልዎ፡ ኣብ ክለ-ስልጣን ናይቲ ፍርዲ ዝሃበ ቤት ፍርዲ ግን ንብረት ምስ ዚህልዎ፡
 - (ሐ) እቲ ፍርዲ፡ ኣብ ከባብያዊ ኸለ-ስልጣን ናይቲ ኻልእ ቤት ፍርዲ ንዚርከብ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ንኺሸየጥ ወይ ንዚርከብ ዚእዝዝ ምስ ዚኸውን፡ ወይ ከኣ
 - (መ) እቲ ፍርዲ ዝሃበ ቤት ፍርዲ፡ ኣብ መዝገብ ኪሰፍር ብዘሎዎ ካልእ ምክንያት፡ እቲ ፍርዲ ብኻልእ ቤት ፍርዲ ክፍጸም ከም ዘሎዎ ምስ ዚእዝዝ።

- (2) ሓደ ቤት ፍርድ፡ እቲ ንብረት ብምሉኡ ኣብ ውሽጢ ከባብያዊ ኸለ-ስልጣኑ ዘይምርካቡ ብዘየገድሱ፡ ዘይንቀሳቅስ ንብረት ካብ ምትሓዝ ወይ ካብ ምሻጥ ዝኹን ካብዚ ዝቐደመ ንኡስ-ዓንቀጽ ኣይዓግቶን።

ዓንቀጽ 408. - ኣብ ምስግጋር ጉዳይ ዚዝውተር ስርዓት

- (1) እቲ ፍርድ ንኺፍጸም ዘሰጋግር ቤት ፍርድ ነዞም ዚሰዕቡ ይልእኸ፤
 - (ሀ) ቅዳሕ ናይቲ ፍርድ፡
 - (ለ) እቲ ፍርድ ኣብ ውሽጢ ክለ-ስልጣን ናይቲ ዘሕለፎ ቤት ፍርድ፡ ከም ዘይተፈጸመ፡ ወይ እቲ ፍርድ ብኸፊል ዝተፈጸመ ምስ ዚኸውን ክሳዕ ኣየናይ ደረጃ ከም ዝተፈጸመን ኣየናይ ክፋል ናይቲ ፍርድ ሃጊት ከም ዘይተፈጸመን ዚገልጽ ወረቓት ምስክር፡ ከምኡውን
 - (ሐ) ቅዳሕ ናይ ዝኹን እቲ ፍርድ ንኺፍጸም ዝተዋህበ ትእዛዝ፡ ወይ ከምኡ ዝመስል ትእዛዝ ኣብ ዘይተዋህበሉ ኹነታት ከም ዘይተዋህበ ዚገልጽ ወረቓት ምስክር፡
- (2) እቲ ፍርድ ዝተሰጋገረሉ ቤት ፍርድ ነቲ ቅዳሓትን ወረቓት ምስክርን ድሕሪ ምምዘጋብ፡ ኣብ መዝገብ ኪሰፍር ብዚግባእ ገለ ፍሉይ ምክንያት ተወሳኺ መርትዖ ኣብ ዘድለየሉ ኹነታት እንተ ዘይኮይኑ፡ ነቲ ፍርድ ወይ ትእዛዝ ምፍጻም ቅዳሓቱ ንምርግጋጽ ተወሳኺ መርትዖ ከየድለየ የፈጽሞ።

ዓንቀጽ 409. - ስልጣን ፍርድ ዝተሰጋገረሉ ቤት ፍርድ

- (1) እቲ ንኺፈጽም ፍርድ ዝተሰጋገረሉ ቤት ፍርድ ነቲ ፍርድ ኣብ ምፍጻም ምስቲ ዘሰጋገረሉ ቤት ፍርድ ሓደ ዓይነት ስልጣን ይህልዎ፡ ልክዕ እቲ ፍርድ ባዕሉ ከም ዘሕለፎ ድማ ንምፍጻም ዚህቦ ትእዛዛት ንይግባይ ብዚምልከት ብሓደ ዓይነት ናይ ይግባይ ስርዓት ይግዛእ።
- (2) እቲ ፍርድ ዝተሰጋገረሉ ቤት ፍርድ ነቲ ፍርድ ዘሕለፈ ቤት ፍርድ እቲ ፍርድ ከም ዝተፈጸመ የረጋግጹሉ ወይ ከኣ ነቲ ፍርድ ከየፈጸመ ምስ ዝተርፍ ናይቲ ዘይምፍጻም ኹነታት ይገልጹሉ።

ዓንቀጽ 410. - ቦቲ ኣፈጻሚ ቤት ፍርድ ዚውሰኑ ሕቶታት

- (1) ንምፍጻም ፍርድ፡ ካብ ፍርድ ናጻ ምዃን ወይ ቦቲ ፍርድ ካብኻ ዚድለ ምምላእ ብዚምልከት ኣብ ሞንጎ ተኸራኽርቲ ወገናት ናይቲ ፍርድ ዝተዋህበሉ ጉዳይ ዝለዓለ ዝኹን ሕቶ ብዝተፈልየ ክርክር ዘይኮነስ ቦቲ ነቲ ፍርድ ብዘፈጽም ቤት ፍርድ ይውሰን።
- (2) ሓደ ሰብ ናይ ሓደ ተኸራኽሪ ወገን ወኪል ምዃኑን ዘይምዃኑን ንምርግጋጽ ዝለዓል ዝኹን ሕቶ፡ ንዕላማ እዚ ዓንቀጽ ብዚምልከት፡ ነቲ ፍርድ ብዘፈጽም ቤት ፍርድ ይውሰን።

ዓንቀጽ 411. - ምጽናሕ ምፍጻም ፍርድ

- (1) እቲ ንኺፈጽም ፍርድ ዝተሰጋገረሉ ቤት ፍርድ፡ ብቐዕን እኹልን ምክንያት ምስ ዚረክቡ፡ ብፍርድ ብዓል ዕዳ፡ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ነቲ ፍርድ ወይ ንምፍጻም

ዝምልከት ዝኹነ ኻልእ ትእዛዝ ንምርካብ፡ ናብቲ ፍርዲ ዘሕለፈ ቤት ፍርዲ ከመልከት ምእንቲ ኪኸእል፡ ነቲ ፍርዲ ንርትዓዊ ዝኹነ ግዜ ከየፈጸመ ይጸንሕ።

- (2) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ንብረቱ ወይ ገዛእ ርእሱ ኣብ ምፍጻም ፍርዲ ምስ ዝተሓዘ እቲ ናይ ምፍጻም ትእዛዝ ዝሃበ ቤት ፍርዲ፡ ናይቲ ምልክታ ውጻኢት ክሳብ ዚንገር፡ እቲ ንብረት ኪምለስ እቲ ሰብ ድማ ኪልቀቕ ኪእዘዝ ይኸእል፡ ኩይኑ ግን፡ እቲ ንኪፍጸም ዝተሰጋገረ ፍርዲ ጸኒሑ ኣብ ዝፍጸመሉ ግዜ እቲ ንብረት ወይ እቲ ሰብ እንደገና ንክይትሓዙ እቲ ትእዛዝ ዓጋቲ ኣይከውንን።
- (3) ቤት ፍርዲ፡ መሓገዲ ምፍጻም ፍርዲ፡ ምምላስ ንብረት ወይ ምልቃቕ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ቅድሚ ምእዛዙ፡ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ውሕስነት ኸቐርብ ወይ ኣብ ልዕሊኡ ካልእ ግዴታታት ከገድድ ይኸእል።

ዓንቀጽ 412. - ኣገዳዲ ውጻኢት

እቲ ፍርዲ ዘሕለፈ ቤት ፍርዲ ንምፍጻም እቲ ፍርዲ ብዝተሓሳሰር ዚህቦ ዝኹነ ትእዛዝ ነቲ ንኸፈጽሞ ፍርዲ ዝተሰጋገረሉ ቤት ፍርዲ ኣገዳዲ ይኸውን።

ዓንቀጽ 413. - ኣብ ልዕሊ ብፍርዲ ብዓል መስል ዝቐንዐ ካልእ ክርክር ክሳብ ዚውሰን ዝወሃብ እግድ ምፍጻም ፍርዲ

ኣብ ዝኹነ ቤት ፍርዲ፡ ኣብ ልዕሊ ብፍርዲ ብዓል መስል ናይቲ ፍርድ፡ ብወገን እቲ ኣንጻሩ ዝተፈርዶ ሰብ ዝቐረበ ካልእ ጉዳይ ኣብ ዝህልወሉ ኹነታት፡ እቲ ቤት ፍርዲ፡ ንውሕስነት ወይ ካልእ ነገራት ብዚምልከት ቅኑዕ መሲሎ ዝተራእየ ብምእዛዝ እቲ ጉዳይ ክሳብ ዚውሰን ነቲ ፍርዲ ከይፍጸም ኪእግዶ ይኸእል።

ምዕራፍ 2. - ፍርዲ ንምፍጻም ዚቐርብ ምልክታን መሰርሕ ምፍጻምን

ዓንቀጽ 414. - ምቕራብ ምልክታን ትሕዝቶኡን

- (1) ፍርዲ ንረብሓኡ ዝተፈርደሉ ሰብ እቲ ፍርዲ ክፍጸመሉ ምስ ዚደሊ፡ መሰርሕ ምፍጻም ፍርዲ ንኪኸፈተሉ ናብቲ ፍርዲ ዘሕለፈ ቤት ፍርዲ የመልከት።
- (2) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ብውልቃዊ ምእዙዝነት ነቲ ፍርዲ ከተግብር ዝተወሰነ ግዜ ዝተሞህበ ምስ ዚኸውን፡ ቦቲ ዝተሞህበ ግዜ ከይፈጸመ ክሳብ ዚተርፍ ምልክታ ኣይቀርብን፡ እንተ ዘይኩነ ናይ ምፍጻም ፍርዲ ምልክታ ፍርዲ ምስ ተሞህበ ብኡብኡ ይቐርብ።
- (3) ናይ ምፍጻም ፍርዲ ምልክታ፡ ብቐዳሕ ናይቲ ኺፍጸም ዝድለ ዘሎ ፍርዲ ብእተሰየየ ብጽሑፍ ዚቐርብ ኩይኑ፡ ልክዕ ከም ኣቀራርባ ጽሑፋት ክርክር ዝተፈረመን ዝተረጋገጸን ይኸውን፡ ነዞም ዚስዕቡ ድማ የጠቓልል፤
 - (ሀ) ቍጽሪ መዝገብ ናይቲ ኸሲ፡
 - (ለ) ኣሸግት ተኸራኸርቲ ወገናት፡
 - (ሐ) ፍርዲ ዝተሞህበሉ ዕለት፡
 - (መ) ነቲ ፍርዲ ዝተፈቐደ ወለድ ምስ ዚነብር መጠን ወለድ ወይ ቦቲ ፍርዲ ዝተሞህበ ካልእ ዳንነት፡
 - (ረ) ክሳራ ተኣዚዙ እንተ ነይሩ መጠን ክሳራ፡

- (ሰ) ስም ናይቲ፡ አንጻሩ ምፍጻም ፍርዲ ዝሕተት ዘሎ ሰብ፡
- (ሸ) ካብ ቤት ፍርዲ ሓገዝ ዚድለ ምስ ዚኸውን ዝተደልየሉ አገባባት፤
 - (i) ብፍላይ ኪርከብ ዝተፈርደ ዝኹን ንብረት ብምርካብ፡
 - (ii) ዝኹን ንብረት ብምትሓዝን ብምሻጥን፡ ወይ ድማ ብዘይ ምትሓዝ ብምሻጥ፡
 - (iii) አመሓዳሪ ንብረት ብምምዛዝ፡ ወይ
 - (iv) ካልእ፡ ባህርይ ናይቲ ዳንነት ከም ዝሓቶ።

ዓንቀጽ 415. - ትሕዝቶ ንብረት ንምትሓዝ ዚቐርብ ምልክታ

- (1) ብብፍርዲ ብዓል ዕዳ ዚውነን ዝኹን ተንቀሳቓሲ ንብረት ንምትሓዝ ዚቐርብ ምልክታ ብርትዓዊ ቅኑዕ መግለጺ ናይቲ ዚትሓዝ ንብረት ብዝሓዘ ዝርዝር ተሰንዮ ይቐርብ።
- (2) ብብፍርዲ ብዓል ዕዳ ዚውነን ዝኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረት ንምትሓዝ ዚቐርብ ምልክታ ነዚ ዚሰዕብ ዝርዝር ይሕዝ፤
 - (ሀ) ናይቲ ንብረት መግለጺ፡ ኰይኑ ድማ፡ እቲ ንብረት ኣብ መዝገብ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ዝተመዝገበ ምስ ዚኸውን፡ አመልካቲ ኻብቲ መዝገብ ዝተመሳኸረ ቅዳሕ ኸቐርብ ቤት ፍርዲ ኪእዝዝ ይኸእል፡ ከምኡውን
 - (ለ) ብመሰረት እምነት አመልካቲ፡ ከምኡውን ከረጋግጾ ክሳብ ዚኸኣለ ደረጃ፡ ዝርዝር ሓበሬታ ናይቲ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ኣብቲ ንብረት ዘሎ ረብሓ።

ዓንቀጽ 416. - ሓባራዊ ፍርዲ ንምፍጻም ዝቐርብ ምልክታ

- (1) ሓደ ፍርዲ ንረብሓ ሓያሎ ሰባት ብሓባር ኣብ ዚወሃበሉ ሹነታት፡ እቲ ፍርዲ ብአንጻሩ ዝኹን ኰነት ዝሓዘ ኣብ ዝኹነሉ ሹነታት እንተ ዘይኰይኑ፡ ዝኹን ካብቶም ሰባት፡ ንረብሓ ሹሎም፡ ወይ ዝኹን ካብኣቶም ዝሞተ ምስ ዚኸውን፡ ንረብሓ እቶም ዝተረፉን ንረብሓ ሕጋዊ ወኪል መዋትን፡ ብምሉኡ እቲ ፍርዲ ኪፍጸም ከመልክት ይኸእል።
- (2) ቤት ፍርዲ ኣብ ትሕቲ ንኡስ-ዓንቀጽ (1) ብዝተገብረ ምልክታ መሰረት፡ እቲ ፍርዲ ኪፍጸም ንኸፍቅድ ብቁዕን እኹልን ምክንያት ኣብ ዝረኸበሉ ሹነታት፡ ንረብሓ ናይቶም ኣብ ምምልካት ዘይተሳተፉ ሰባት ንምክልኻል አድላዩ መሰሉ ዝተራእዮ ትእዛዝ ይህብ።

ዓንቀጽ 417. - ፍርዲ ብዝተሰጋገረሉ ሰብ ዚቐርብ ምልክታ ምፍጻም ፍርዲ

- (1) ሓደ ፍርዲ ብጽሑፍ ወይ ብመስርሕ ሕጊ ናብ ካልእ ሰብ ኣብ ዝተሰጋገረሉ ሹነታት፡ እቲ ናይ ፍርዲ መሰል ዝተሰጋገረሉ ሰብ እቲ ፍርዲ ንኸፍጸም ናብቲ ፍርዲ ዝወሰነ ቤት ፍርዲ ከመልክት ይኸእል።

- (2) እቲ ፍርዲ ንድንጋገታት ንኡስ-ዓንቀጽ (3)ን (4)ን እናተማእዘዘ፡ ልክዕ እቲ ምልክታ ብብዓል መሰል ከም ዝቐረበ ኡይኑ ብሓደ ዓይነት ኣገባብን ኣብ ትሕቲ ሓደ ዓይነት ኡነታት ኪፍጸም ይከኣል።
- (3) እቲ ፍርዲ ወይ ኣቐዲሙ ከም ዝተባህለ እቲ ረብሓ ብጽሑፍ ኣብ ዝተሰጋገረሉ ኡነታት፡ ናይቲ ምልክታ ሓበሬታ ነቲ መሰል ዘሰጋገረን ንብፍርዲ ብዓል ዕዳን ይወሃዮም፡ ቤት ፍርዲ ኣብ ምፍጸም ፍርዲ ተቓውሞ፡ እንተልዩዎም፡ ክሳብ ዚሰምዕ ድማ እቲ ፍርዲ ኣይፍጸምን።
- (4) ገንዘብ ንኪክፈሉ ኣንጻር ክልተ ወይ ካብ ክልተ ንላዕሊ ሰባት ዝሓለፈ ፍርዲ ናብ ሓደ ካብኡኦም ኣብ ዝተሰጋገረሉ ኡነታት፡ እቲ ዝተሰጋገረሉ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ኣንጻር እቲ ካልእ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ወይ ወይ ሰብ ዕዳ ክፈጽም ኣይከኣልን።

ዓንቀጽ 418. - ምትግባር ተሓታትነት ዋሕስ

ዝኹነ ሰብ ከም ዋሕስ ንዚሰዕብ ግዴታታት ተሓታቲ ኣብ ዝኹነሉ ኡነታት፤

- (ሀ) ሓደ ፍርዲ ወይ ዝኹነ ክፋል ካብኡ ንምፍጸም፡
- (ለ) ፍርዲ ኣብ ምፍጸም ዝተወሰደ ዝኹነ ንብረት ንምምላስ፡
- (ሐ) ዝኹነ ገንዘብ ንምክፋል ወይ ኣብ ትሕቲ ትእዛዝ ናይ ቤት ፍርዲ ኣብ ልዕሊ ዝኹነ ሰብ ዝተገደደ ዝኹነ ኡነታት ንምፍጸም፡ ንገዛእ ርእሱ ብውልቂ ተሓታቲ ኪኸውን ክሳብ ዝኣተዎ ግዴታ ደረጃ እቲ ፍርዲ ወይ ትእዛዝ ኣንጻር ክፈጸም ይከኣል፡ ከም ሓደ ተኸራኻሪ ወገን ድማ ይቐረጽ፡ ኡይኑ ግን፡ ቤት ፍርዲ ኣብ ነፍስ-ወከፍ ጉዳይ ቅኑዕ መሲሉ ዝተራእዮ ስምዕታ ይህቦ።

ዓንቀጽ 419. - ሞት ብፍርዲ ብዓል ዕዳ

ብፍርዲ ብዓል ዕዳ፡ እቲ ፍርዲ ምሉእ ብምሉእ ቅድሚ ምትግባሩ፡ ኣብ ዝሞተሉ ኡነታት፡ ብፍርዲ ብዓል መሰል ነቲ ፍርዲ ኣንጻር ሕጋዊ ወኪል መዋቲ ንምፍጸሙ ናብቲ ፍርዲ ዘሕለፈ ቤት ፍርዲ ከመልክት ይኸኣል።

ዓንቀጽ 420. - ምፍጸም ፍርዲ ዚዕገተሉ ግዜ

ካብ ዝሰዕብ ዕለታት ንደሓር ዓሰርተ ዓመት ምስ ሓለፈ ዝኹነ ምልክታ ምፍጸም ፍርዲ ኣይቐርብን፤

- (ሀ) ሓደ ፍርዲ ወይ ዝኹነ ስዒቡ ዝተሞህበ ትእዛዝ ክፍሊት ናይ ገንዘብ ወይ ምርካብ ናይ ንብረት ኣብ ሓደ ዝተወሰነ ግዜ ወይ ኣብ ዝደጋገም ፍሉጥ እዋናት ኪግበር ኣብ ዝመርሓሉ ኡነታት፡ እቲ ክፍሊት ወይ ምርካብ ከይተገብረሉ ካብ ዝተረፈ ዕለት፡ ወይ
- (ለ) እቲ ክፍጸም ዝድለ ዘሎ ፍርዲ ካብ ዝተሞህበሉ ዕለት።

ዓንቀጽ 421. - መስርሕ ምቕባል ምልክታ ምፍጸም ፍርዲ

- (1) ቤት ፍርዲ፡ ምልክታ ምፍጸም ፍርዲ ኣብ ዚቐበለሉ ግዜ፡ ነቲ ጉዳይ ብዚምልከት ዝቐደሙ ዓናቅጽ ዝሓትዎም ተደለይቲ ረጃሕቲ ተኸቢሮም ምጥፋን ዘይምጥፋን የረጋግጽ፡ ነቲ ምልክታ ይነጽጎ ወይ ድማ ነቲ ጉድለት ባዕሉ ብዚወሰኖ ኡነታት የመሕይሾ።

- (2) ኣብ ትሕትዚ ዝቐደመ ንኡስ-ዓንቀጽ ምልክታ ኣብ ዝተመሓየሸሉ ኹነታት፡ ብመሰረት ሕጊ ኣብቲ ዝቐረበሉ መጀመርታ መዓልቲ ከም ዝቐረበ ምልክታ ይቕጽጽ።
- (3) ኣብ ትሕትዚ ዓንቀጽ ዝተገብረ ነፍስ-ወከፍ ምምሕያሽ ዕለትን ፊርማን ይህልዎ ወይ ድማ ናይቲ ዝምልከቶ ዳኛ ፊርማ ይግበረሉ።

ዓንቀጽ 422. - ትእዛዝ ምፍጻም ፍርዲ

- (1) ምልክታ ምፍጻም ፍርዲ ቅቡል ምስ ዚኸውን፡ ቤት ፍርዲ ትእዛዝ ምፍጻም ፍርዲ ይህብ፡ ቅዳሕ ናይዚ ትእዛዝ ድማ ናብ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ይሰድድ።
- (2) ነፍስ-ወከፍ ትእዛዝ ናይቲ ዝተሞህበሉ መዓልቲ ዕለትን ናይ ዳኛ ፊርማን ይህልዎ፡ ብናይ ቤት ፍርዲ ማሕተም ተሓቲሙ ድማ ናብ ኣፈጻሚ ፍርዲ ይርከብ።

ዓንቀጽ 423. - ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ዚቐርብ ተቓውሞ

ብፍርዲ ብዓል ዕዳ፡ ቅዳሕ ትእዛዝ ምፍጻም ፍርዲ ምስ በጽሖ ተቓውሞ ኸቐርብ ኣብ ዝመረጸሉ ኹነታት፡ ቤት ፍርዲ ነቲ ምልክታን ትእዛዝን ቅኑዕ መሲሎ ከም ዝተራእዮ ብምግንዛብ ትእዛዝ ይህብ።

ዓንቀጽ 424. - ምርመራ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ

- (1) ቤት ፍርዲ፡ ብሓታትነት ብፍርዲ ብዓል መሰል፡ ወይ ብተበግሶኡ፡ ንብፍርዲ ብዓል ዕዳ ኸጽውዖን ንምፍጻም ፍርዲ ዘሎዎ ዓቕሚ ብዚምልከት ወይ ኣድላዩ መሲሎ ብዝተራእዮ ዝኹነ ኻልእ ምክንያት ኣብ ትሕቲ ማሕላ ኪምርምርን ይክእል።
- (2) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ብመሰረት መጻዎዕታ ኸይቀረበ ምስ ዝተርፍ፡ ቤት ፍርዲ፡ ኣብ ትሕቲ ቐይዲ ኪኣቱን ንምርመራ ናብ ቤት ፍርዲ ኪቐርብን ይእዘዝ።
- (3) ኣብ ትሕትዚ ዓንቀጽ ንዚግበር ምርመራ ንምስልሳል፡ ቤት ፍርዲ፡ ዝኹነ ሰብ ክጽውዕ፡ ዝኹነ መጽሓፍ ወይ መዝገብ ከም ዝቐርብ ኪገብር ይክእል።

ዓንቀጽ 425. - ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ኪኸፍል ኣብ ዘይክእለሉ ኹነታት

ብፍርዲ ብዓል ዕዳ፡ ኣብ ትሕቲ እቲ ፍርዲ ዝተጠቐሰ ገንዘብ ብምሉኡ ወይ ብኣካፋፍላ ኪኸፍል ከም ዘይክእል ቤት ፍርዲ ኣብ ዝተገንዘበሉ ኹነታት ትእዛዝ ምፍጻም ፍርዲ ኣይህብን፡ እንተ ኹነ ግን፡ እቲ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ነቲ ዕዳ ብምሉኡ ወይ ብኣካፋፍላ ኪኸፍል ዓቕሚ ከም ዝረኸበ ቤት ፍርዲ ምስ ዘረጋግጽ ነቲ መስርሕ ኪጅምር ይክእል።

ዓንቀጽ 426. - መቐየዲ ትእዛዝ መእስ ይእዘዝ

- (1) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ነቲ መስርሕ ምፍጻም ፍርዲ ንምዕንቃፍ ወይ ንምድንጓይ ብዚብል ዕላማ ኪሃድም ምጻኑ ወይ ምህም ከም ዘይተርፎ ወይ ካብ ከብብያዊ ኸለ-ስልጣን ናይቲ ቤት ፍርዲ ኪወጽእ ምጻኑ፡ ወይ ንብረቱ ብምሉእ ወይ ገለ ክፋሉ ኪሸጦ ወይ ካብቲ ኸለ እቲ ከልግሶ ምጻኑ፡ ቤት ፍርዲ ብቐሊ-ማሕላ ወይ ብኻልእ መገዲ ኣብ ዘረጋግጹ ኹነታት፡ ንብፍርዲ ብዓል ዕዳ ኪእሰር ብኡንብኡ ኪእዘዝ ይክእል።

- (2) ምልክታ ምፍጻም ፍርዲ ክሳብ ዚቐርብ ኣብ ትሕቲ ንኡስ-ዓንቀጽ (1) ትእዛዝ ኪወሃብ ይከኣል።

ዓንቀጽ 427. - ትሕዝቶ መቐየሲ ትእዛዝ

- (1) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ባዕሉ ናብ ቤት ፍርዲ ብምቕራብ ነቲ ፍርዲ ኣብ ዚፍጽመሉ ሹነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ነፍስ-ወስፍ ዚእዘዝ መቐየሲ ትእዛዝ ነቲ ሽፍጽሞ ሓላፍነት ዚወሰደ መኡንን ንብፍርዲ ብዓል ዕዳ ናብ ቤት ፍርዲ ንኸቐርቦ መምርሒ ይህብ።
- (2) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ፡ ነቲ ፍርዲ ብመሰረት ንኡስ-ዓንቀጽ (1) ኣብ ዝፍጽመሉ ሹነታት፡ ዝኹነ መቐየሲ ትእዛዝ ኣይእዘዝን።

ዓንቀጽ 428. - ቀይሲ ዚእዘዘሉ ሹነታት

ድሕሪ ምርመራ፤

- (1) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ብዘይ ብቐዕ ምክንያት ነቲ ፍርዲ ምፍጻም ኣብ ዝኣበየሉ ሹነታት፡ ወይ
- (2) ብፍርዲ ብዓል ዕዳ፡ ዋላኳ ነቲ ፍርዲ ንምፍጻም ዓቕሚ እንተሎዎ፡ ኮነ ኢሉ ከም ዘይፈጸመ ኣብ ዘረጋግጸሉ ሹነታት፡

ቤት ፍርዲ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ፡ ድሮ ዘይተኣሰረ እንተ ኹይኑ፡ ኣብ ትሕቲ ቐይሲ ከእትዎ ይክእል፡ ብተወሳኺ ካብ ሹዱሽተ ኣዋርሕ ንዘይዛይድ ኣብ ሲቪላዊ ቤት ማእሰርቲ ኸቐየድ ኪእዘዝ ይክእል።

ዓንቀጽ 429. - ካብ ቀይሲ ምልቃቕ

- (1) ቤት ፍርዲ፡ ኣብዘም ዚሰዕቡ ሹነታት ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ካብ ቀይሲ ኸልቀቕ ይእዘዝ፤
 - (ሀ) ብፍርዲ ዝተኣዘዘ መጠን ገንዘብ ንቤት ፍርዲ ወይ ንሓላፊ ቤት ማእሰርቲ መኡንን ምስ ዚኸፍል ወይ ከኣ እቲ ፍርዲ ብኻልእ መገዲ ምስ ዚትግበር፡ ወይ
 - (ለ) ብሓታትነት ብፍርዲ ብዓል መሰል።
- (2) ኣብ ትሕቲ ንኡስ-ዓንቀጽ (1) ዝተለቐቐ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ ነቲ ፍርዲ ንባዕሉ ኣብ ምፍጻም ፍርዲ ዳግማይ ኣይእሰርን።

ዓንቀጽ 430. - ሳዕቤን ቀይሲ ወይ ምልቃቕ

ዝተኣሰረ ወይ ዝተለቐቐ ብፍርዲ ብዓል ዕዳ፡ ብምእሳሩ ወይ ካብ ቀይሲ ብምልቃቕ ምክንያት ጥራይ ካብ ኡሉ ወይ ካብ ገለ ክፋል ዕድኡ ናጻ ኣይከውንን።

ዓንቀጽ 431. - ፍርዲ ከም ዝተፈጸመ ምርግጋጽ

- (1) ፈጻሚ ፍርዲ ትእዛዝ ዝተፈጸመሉ መዓልትን ኣገባብን ኣብቲ ትእዛዝ ብምስፋር ይኸተም፡ እቲ ኣብቲ ትእዛዝ ዝሰፈረ፡ ትእዛዝ ከም ዝተፈጸመ ሓበሬታ ዚምለሰሉ መወዳእታ መዓልቲ ኣብ ዝተሓልፈሉ ሹነታት ድማ፡ ናይ መደንገዞዪ ምክንያት

ይጠቅስ፡ ከምኡውን ትእዛዝ ኣብ ዘይተፈጸመሉ ኹነታት ስለምንታይ ከም ዘይተፈጸመ ኣብቲ ትእዛዝ ብምስፋር ናብ ቤት ፍርዲ ይመልስ።

- (2) እቲ ኣብ ዝተመልሰ ትእዛዝ ዝተመልከተ ኹነታት፡ ፈጻሚ ፍርድን ነቲ ትእዛዝ ኸፈጽም ከም ዘይከኣለ ዚገልጽ ምስ ዚኸውን፡ ቤት ፍርዲ ብዛዕባ እዚ ዘይምክኣል ነቲ ፈጻሚ ፍርዲ ይምርምር፡ ቅነዕ መሰሉ ኣብ ዝተራእዮ ድማ ብዛዕባ እዚ ዘይምክኣል መሰኻኸር ኪጽውዕን ኪምርምርን ይኸእል፡ ውጽኢቱ ድማ ኣብ መዝገብ ይሰፍር።